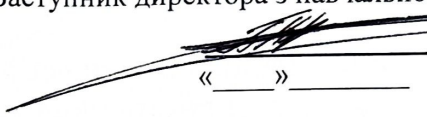

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора з навчальної роботи

К.В. Борак

2022 р.

«___» _____

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

«Філософія»

Галузь знань **20 «Аграрні науки та продовольство»**

Освітньо-професійна програма **205 «Лісове господарство»**

Освітній ступінь **Бакалавр**

Відділення **«Агрономія»**

Мова навчання: **Українська**

Робоча програма «Філософія» для студентів

Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»

Освітньо-професійна програма: 205 «Лісове господарство»

Розробник: Ю.В. Малихін, викладач суспільних дисциплін Житомирського агротехнічного фахового коледжу, спеціаліст вищої категорії

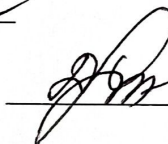
Робочу програму схвалено на засіданні кафедри гуманітарних та суспільних дисциплін

Протокол від «06» 09.22 року №2

Завідувачка кафедри
С. М. Додуріч

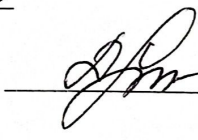
Робочу програму схвалено на засіданні кафедри гуманітарних та суспільних дисциплін

Протокол від «06» 09.23 року №2

Завідувач(ка) кафедри
Додуріч С.М.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри гуманітарних та суспільних дисциплін

Протокол від «10» 09.24 року №2

Завідувач(ка) кафедри
Додуріч С.М.

©Ю.В. Малихін, 2022 рік
©ЖАТФК, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань: <u>20 «Аграрні науки та продовольство»</u>	Обов'язкова
Розділів – 3	Освітньо-професійна програма: <u>205 «Лісове господарство»</u>	Рік підготовки:
Тем – 15		I-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання -		Семестр:
Загальна кількість годин – 120		II-й
Тижневих годин : аудиторних – 4	Освітній ступінь: <u>«Бакалавр»</u>	Лекції
самостійної роботи студента – 8		32 год.
		Семінарські
		8 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
80 год.		
	Вид контролю: Поточний – індивідуальне і групове опитування, контрольні роботи, тести; Підсумковий – залік.	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи студента становить: 2,0

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надання знань з філософії як вищого теоретичного рівня світогляду, що віддзеркалює сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їх взаємодії, світоглядно-методологічна підготовка студентів, формування їх філософської культури як теоретичного підґрунтя університетського рівня підготовки спеціалістів та актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Завдання: вивчення історії філософії та її органічної складової – історії української філософії, сприяння гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії, інформації про світ у цілому і ставлення людини до цього світу; вивчення комплексу принципів пізнання як загального методу пізнавальної діяльності; розвиток здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням завдань економічної теорії і практики. Цьому підпорядковане вивчення наступних розділів: «Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії», «Онтологія і гносеологія», «Соціальна філософія. Аксиологія. Релігієзнавство».

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- ~ історичні типи філософії, основні парадигми філософствування;
- ~ основні галузі філософського знання (онтологія, гносеологія, філософська антропологія, етика, естетика, соціальна філософія тощо);
- ~ основні форми буття і сутність діалектики;
- ~ походження свідомості, форми і структуру свідомості;
- ~ шляхи пізнання світу, функціонування знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливості взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними й етичними проблемами;
- ~ форми суспільної свідомості, їх взаємозв'язок;
- ~ умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури.

Вміти:

- ~ обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію;
- ~ застосувати знання, яких було набуто під час вивчення курсу «Філософія», в процесі вирішення професійних завдань, в процесі розробки соціальних й екологічних проектів, організації міжлюдських відносин;
- ~ науково аналізувати найважливіші соціальні проблеми і процеси, факти і явища суспільного життя;
- ~ розуміти і об'єктивно оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен культури та цивілізації;
- ~ володіти методологією й методами пізнання, розуміти сутність творчої діяльності; вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем;
- ~ добре орієнтуватися в першоджерелах та основній сучасній філософській літературі.

Запропонована програма має дати студентам цілісний виклад основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного

бачення проблем, ознайомити студентів із наявними філософськими концепціями в їх поліфонічному і плюралістичному звучанні, яке допомагає альтернативному сприйняттю і осмисленню буття.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Результати навчання (РН):

РН1. Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, формування національної гідності та патріотизму.

РН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

РН3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовою і аналізувати отриману інформацію.

РН13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця:

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Історія України	Екологія
Основи правознавства	

Критерії оцінювання

Оцінювання програмних результатів навчання здійснюється з використанням модульно-рейтингової технології контролю знань, умінь, навичок на заняттях, в ході підсумкового контролю, за результатами виконання індивідуальних завдань, курсового проекту, магістерської роботи. При цьому використовується метод усного, письмового, тестового контролів, а також практична перевірка умінь проводити визначені розрахунки, використовувати пакети прикладних програм, аналізувати задані показники або умови приймати адекватні рушення.

Шкала оцінювання при підсумковому контролі

Оцінка(за національною	Мін. бал/Min. marks	Макс. бал/Max. marks
------------------------	---------------------	----------------------

шкалою)/Nationalgrade		
Національна диференційована шкала		
Відмінно/Excellent	90	100
Добре/Good	75	89
Задовільно/Satisfactory	60	74
Незадовільно/Fail	0	59
Національна недиференційована шкала		
Зараховано/Passed	60	100
Не зараховано/Fail	0	59
Шкала ECTS		
A	90	100
B	82	89
C	75	81
D	66	74
E	60	65
Fx	36	59
F	0	34

Засоби оцінювання:

залік; контрольні роботи; презентації; тести.

3. Структура навчальної дисципліни

Семестр	Кількість годин					
	денна форма					
	всього	у тому числі:				
лекції		семінарські	лабораторні	самостійні	індивід.	
II	120	32	8	-	80	

4. Тематичний план

№	Назви розділів і тем	Кількість годин					Навчально-метод. література	Засоби діагностики
		всього	у тому числі:					
			л	с,п	лаб.	пр. інд		
II семестр								
Розділ I. Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії								
1	Тема 1. Вступ. Філософія як специфічний тип знання	6	2			4	[9, с. 9 – 33]	
	Тема 2. Філософія Стародавнього світу	12	4			8	[9, с. 40 – 69]	
2	2.1. Філософія стародавніх Індії та Китаю	6	2			4	[9, с. 40 – 69]	Тести
3	2.2. Антична філософія	6	2			4	[9, с. 40 – 69]	Перевірка опорних конспектів
4	Тема 3. Філософія європейського Середньовіччя та епохи Відродження	6	2			4	[9, с. 73 – 108]	Тести
5	Тема 4. Філософія Нового часу	6	2			4	[9, с. 108 – 156]	Тести
	Тема 5. Філософія XIX – XX століть	12	4			8	[9, с. 156 – 207]	
6	5.1. Філософія XIX століття	6	2			4	[9, с. 156 – 207]	Фронтальне опитування
7	5.2. Філософія XX століття	6	2			4	[9, с. 156 – 207]	Захист проектів
	Тема 6. Філософська думка в Україні	12	2	2		8	[9, с. 207 – 255]	
8	6.1. Докласична українська філософія	6	2			4	[9, с. 207 – 255]	Фронтальне опитування

9	6.2. Класична українська філософія	6		2			4	[9, с. 207 – 255]	Захист проєктів, контрольна робота
Разом за розділом I		54	16	2			36		
Розділ II. Основні проблеми філософії									
Тема 7. Проблема буття у філософії		10	2	2			6	[9, с. 255 – 302]	
10	7.1. Онтологія – вчення про буття	4	2				2	[9, с. 255 – 302]	Тести
11	7.2. Концепції буття в історії філософських вчень	6		2			4	[9, с. 255 – 302]	Перевірка опорних конспектів
12	Тема 8. Духовний вимір людського буття	8	2				6	[9, с. 302 – 322]	Захист проєктів
13	Тема 9. Основи філософського вчення про розвиток	8	2				6	[5, с. 213 – 238]	Тести
Тема 10. Основний зміст пізнавальної діяльності		10	2	2			6	[9, с. 328 – 352]	
14	10.1. Гносеологія – вчення про пізнання	4	2				2	[9, с. 328 – 352]	Фронтальне опитування
15	10.2. Діалектика та гносеологія	6		2			4	[9, с. 328 – 352; 5, с. 213 – 238]	Захист проєктів, контрольна робота
Разом за розділом II		36	8	4			24		
Розділ III. Соціальна філософія									
16	Тема 11. Філософський аналіз суспільства	10	2				8	[10, с. 425 – 456]	Перевірка опорних конспектів
Тема 12. Філософська концепція людини		10	4				6	[10, с. 342 – 368]	
17	12.1. Антропологія як один з головних напрямків у філософії	4	2				2	[10, с. 342 – 368]	Тести
18	12.2. Філософські антропологічні	6	2				4	[10, с. 342 – 368]	Перевірка опорних

	концепції в історії філософії							конспектів
	Тема 13. Аксиологія: цінності в житті людини і суспільства	10	2	2		6	[10, с. 331 – 342]	
19	13.1. Теорія цінностей	6	2			4	[10, с. 331 – 342]	Тести
20	13.2. Людина, суспільство, цінності у філософії	4		2		2	[10, с. 331 – 342]	Перевірка опорних конспектів
Разом за розділом III		30	8	2		20		
Разом		120	32	8		80		

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	6.2. Класична українська філософія	2
2	7.2. Концепції буття в історії філософських вчень	2
3	10.2. Діалектика та гносеологія	2
4	13.2. Людина, суспільство, цінності у філософії	2
	Разом	8 год.

6. Теми лабораторних занять

Лабораторні роботи не передбачені програмою

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст	Кількість годин
1.	Тема 1. Вступ. Філософія як специфічний тип знання	Світобачення та його принципи. Предмет і функції філософії. Філософія в системі культури.	4
2.	Тема 2. Філософія Стародавнього світу	Антична філософія: особливості розвитку, морально-етична спрямованість.	8
3.	Тема 3. Філософія європейського Середньовіччя та епохи Відродження	Філософія Відродження: гуманістичний характер, науково-природничі погляди, соціально-політичні ідеї, етика Проблема людської особистості	4
4.	Тема 4. Філософія Нового часу	Класична німецька філософія. Моральний сенс обмеження	4

		людського розуму і розширення меж віри. Особливості та досягнення класичної німецької філософії.	
5.	Тема 5. Філософія XIX – XX століть	Некласична філософія XX століття: основні напрямки та їх особливості.	8
6.	Тема 6. Філософська думка в Україні	Г.Сковорода – родоначальник української класичної філософії. Філософія Т.Г.Шевченка. Академічна філософія XIX століття: особливості, напрямки і основні філософські ідеї. «Культурне відродження» 20-х та філософське відродження 60-х років XX століття. Сучасна філософська думка в Україні. Філософська думка української діаспори.	8
6.	Тема 7. Проблема буття у філософії	Практичні витоки людського поділу реальності на об'єктивну та суб'єктивну. Реальність буття та небуття Єдність матерії, руху, простору, часу. Людська діяльність як особливий спосіб саморуху об'єктивної і суб'єктивної реальності.	6
7.	Тема 8. Духовний вимір людського буття	Загадкові явища людської свідомості та психіки. Проблема вибору свободи і відповідальності.	6
8.	Тема 9. Основи філософського вчення про розвиток	Антиподи діалектики: софістика, метафізика.	6
9.	Тема 10. Основний зміст пізнавальної діяльності	Проблема істини. Практика як критерії істини. Практика як спосіб ставлення і відношення людини до світу і до самої себе. Види практики. Знання і мудрість. Методологія. Метод як усвідомлений спосіб пізнавальної діяльності. Методологічний арсенал	6

		науки. Емпіричне та теоретичне пізнання	
10.	Тема 11. Філософський аналіз суспільства	Громадське суспільство. Сутність духовного життя суспільства, поняття «культура». Історичні типи суспільства. Поняття «суспільно-економічна формація» і «цивілізація». Рушійні сили та суб'єкти історичного процесу.	8
11.	Тема 12. Філософська концепція людини	Діалектика взаємодії людини і суспільства. Самореалізація особи. Роль особистості в історії. Сенс життя та його самоцінність. Проблема людського щастя.	6
12.	Тема 13. Аксиологія: цінності в житті людини і суспільства	Цінність і ціль. Ціннісні орієнтації. Вищі духовні цінності і життєвий сенс. Глобальні проблеми: екологічний і моральний імперативи виживання людства.	6
Разом			80 год.

8. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

Створення проектів за темами:

1. Філософія і світогляд: сутність і співвідношення.
2. Філософський світогляд: сутність і роль у житті людини та суспільства.
3. Філософія у Стародавній Індії (загальна характеристика).
4. Філософські школи Стародавнього Китаю.
5. Філософія мілетської школи: Фалес, Анаксимандр, Анаксімен.
6. Філософія Аристотеля («Метафізика»).
7. Середньовічна філософія та її особливості.
8. Філософія Т.Аквінського.
9. Антропоцентризм та гуманізм філософії Ренесансу.
10. Філософія Ф.Бекона.
11. Проблема людини у філософії Просвітництва (Монтеск'є, Вольтер, Руссо).
12. Основні риси німецької класичної філософії.
13. Марксистська філософія та її характерні риси.
14. Філософські ідеї в культурі Київської Русі.
15. Філософія Просвітництва в Україні.
16. Філософські погляди Г.Сковороди та сучасність.
17. Вчення Г.С.Сковороди «про три світи».

18. «Філософія серця» Григорія Сковороди.
 19. Особливості українського національного менталітету.
 20. «Філософія серця» П.Юркевича.
 21. Суспільно-політичні погляди М.Драгоманова, І.Франка.
 22. Інтегральний націоналізм Д.Донцова.
 23. Емпіризм та раціоналізм як основні методологічні напрями у філософії
- XVII ст.
24. Філософія всеєдності В.Соловйова.
 25. Психологія З.Фрейда та проблема підсвідомого.
 26. Філософські погляди М.Бердяєва.
 27. Вчення А.Шопенгауера.
 28. Філософія життя (В.Дільтей, А.Бергсон, Ф.Ніцше).
 29. Філософія прагматизму й персоналізму.
 30. Філософія структуралізму (К.Леві-Строс, М.Фуко).
 31. Філософське вчення про буття матерії.
 32. Сучасне природничо-наукове уявлення про будову та властивості буття матерії.
 33. Діяльність та практика як основа буття людини й суспільства.
 34. Категорії діалектики: основні риси та роль у практичній діяльності людини.
 35. Діалектика та її альтернативи (антиподи).
 36. Категорії необхідності й випадковості, можливості й дійсності та їх роль у пізнавальній діяльності людини.
 37. Зміст понять «людина», «особистість», «індивід», «індивідуальність».
 38. Свідомість: сутність, структура, роль у практичній діяльності людей.
 39. Сенс життя й ставлення до смерті (Ж.-П.Сартр, А.Камю, М.Хайдеггер).
 40. Логіка пізнавального ставлення людини до дійсності.
 41. Діалектика чуттєвого й раціонального у процесі пізнання.
 42. Індукція, дедукція й аналогія в науковому пізнанні.
 43. Наука як вид духовного виробництва та соціальний інститут.
 44. Поняття діяльності, її структура та функції.
 45. Суспільство та його основні сфери.
 46. Цивілізаційний аналіз суспільства.
 47. Філософське поняття природи.
 48. Поняття матеріального й духовного життя суспільства.
 49. Поняття суспільного буття та суспільної свідомості.
 50. Соціальне буття людини та суспільства.
 51. Український національний менталітет, шляхи його формування та розвитку.
 52. Соціально-політичне буття людини й суспільства.
 53. Сутність і зміст духовного життя людини й суспільства.
 54. Економічна, політична й правова свідомість, їх роль. Філософська свідомість.
 55. Культура та цивілізація як результат людської життєдіяльності.
 56. Поняття культури.
 57. Цивілізація як соціокультурне утворення.

58. Сучасна цивілізація, її особливості, суперечності й перспективи.
59. Сучасні концепції про зміст та направленість розвитку людської історії.

9. Методичне забезпечення

1. Копія навчальної програми (рекомендована до затвердження методичною радою Житомирського агротехнічного фахового коледжу від _____, протокол № ____).
2. Робоча навчальна програма.
3. Конспект лекцій.
4. Методичні вказівки та рекомендації для семінарських занять, самостійної роботи, питань до заліку, ККР.
5. Індивідуальні завдання (теми проєктів).
6. Збірник ситуаційних завдань.
7. Презентації.
8. Ілюстраційні матеріали (посібник, опорний конспект).
9. Каталог ресурсів.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

1. Телевізор.
2. Презентації (демонстраційні слайди).
3. Відеоматеріали (навчальні фільми).

11. Каталог ресурсів

1. Арутюнов В., Бондар С. Філософія: навчально-методичний посібник. Київ: Аспект-Поліграф, 2008. 309 с.
2. Бойко О. Філософія: курс лекцій: у 2-х ч. Суми, 2010. Ч. 1. Історія світової та української філософії. 187 с.
3. Бойко О. Філософія: курс лекцій: у 2-х ч. Суми, 2010. – Ч. 2. Філософські системи. 179 с.
4. Воронюк О. Філософія. Київ: Медицина, 2018. 216 с.
5. Губерський Л. Філософія. Київ: Фоліо, 2017. 621 с.
6. Губерський Л. Філософія: Хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. Київ: Знання, 2009. 621 с.
7. Комаха Л. Логічні засади аргументації у філософському знанні: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 360 с.
8. Огнев'юк В., Утюж І. Філософія. Історія філософії: Підручник. – Київ: Грамота, 2010. 256 с.
9. Петрушенко В. Філософія: Навчальний посібник. Львів: Магнолія плюс, 2006. 243 с.
10. Причепій Є., Черній А., Чекаль Л. Філософія: Підручник. Київ: Академвидав, 2010. 592 с.

11. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником. Київ: КНТ, 2016. 396 с.

12. Хамітов Н. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. Київ: КНТ, 2018, 394 с.

13. Інтернет сайти:

Філософія та релігієзнавство // Портал. URL: <https://tureligious.com.ua/> (дата звернення: 27.09.2020).

Философия для жизни: курс лекций и практических занятий // Новый Акрополь. URL: <http://newacropolis.org.ua/ru/projects/introductory-course> (дата звернення: 27.09.2020).

Інститут філософії імені Г.С.Сковороди. URL: <https://www.filosof.com.ua/index.htm> (дата звернення: 27.09.2020).

Вісник Харківського Національного університету імені В.Н.Каразіна. Серія «Філософія. Філософські перипетії». URL: <https://periodicals.karazin.ua/philosophy> (дата звернення: 27.09.2020).